

Sağlıklı, Özgüvenli Kuşaklara Doğru...

Öner CİRAVOĞLU*

Çocuk edebiyatı öğretimi niçin başarısız oldu?

Bu soru iki yönden incelenmeli.

Biri siyasal (ideolojik) üst yapısal boyut, ikincisi ise toplumsal yapımızın dayattığı maddi gerçekler, başlıca olarak ekonomik boyut...

Çocuk edebiyatı öğretimi sürekli olarak bilimsel yaklaşımların dışında siyasal iktidarların özlemleri doğrultusunda şekillendirilmek istemiştir başat olarak. Elbette ülkemizde eğitim politikaları belirlenirken özellikle tutucu yönetimler kendi “anlayış”larına göre eğitim programları oluşturma doğrultusunda çaba göstermişlerdir. Çocuk dünyasının gerçeklerini, duyarlıklarını dikkate alan araştırmalara ya da bu yönde bilimsel yaklaşımlara mesafeli davranmışlardır.

Bu konu tarihsel süreç içinde olumsuz birikimlere yol açmış ve bugüne gelinmiştir. Bugün hâlâ çocuk dünyasına ilişkin muhafazakâr değerleri öne çıkaran bir bakış açısını gündemde tutuyoruz. Oysa çocuk dünyasının değerleri toplum mühendisliği yapılacak denli müdahaleye açık değildir.

Örneğin, tipik bir toplum mühendisliği olan 12 Eylül askeri müdahalesiyle amaçlanan “itaatkâr” toplum projesinin sonuçları ortadadır. Bu anlayışla sürdürülen çocuk edebiyatı başarılı olabilir mi? Olsa olsa çocuk dünyasını gelecek travmalara hazırlar.

Çocuk edebiyatı öğretiminin amacı ve işlevi

“Çocuk edebiyatı öğretimi” konusunda eğitimci olmadığım için çok fazla bir şey söyleyemem. Ancak araştırmalarım doğrultusunda edindiğim izlenimler var.

Öncelikle amaç çocuğun özgürleşmesi olmalı. Düşünce, yorum, davranış bağlamında onun kendini ifade edebilmesinin önü açılmalı.

Belirtmeye çalıştığım konular, öncelikle okul öncesi eğitime ilişkin görüşler olarak alınmalı.

Bu bağlamda kimi değerler; anne, baba, kardeş duyarlılığı öne çıkmalı. Günlük gereksinimlerden olan temizlik, yemek, uyku, etkinlik gibi edimler onun özgür ruhuna uygun olarak düzenlenmeli.

İşlevsellik konusunda belki sayfalarca yazılmalı, hatta bu konuda bir “şura” toplanmalı.

Kişisel olarak şunu belirtebilirim: Okul öncesi dönemde içeriği bilimsel olarak belirlenmiş yaratıcı düşünceye ilham veren kitaplarla iç içe bir öğretim gelecek kuşakların sağlıklı özgüvenli kuşaklar olarak yetişmelerine olanak sağlayacaktır.

* Araştırmacı, yazar.